



Jaarverslag 2016 V&VN afdeling M&G, vakgroep jeugdverpleegkundigen

V&VN vakgroep bestaat uit: de fractie jeugd, een commissie van jeugdverplegingswetenschappers, een netwerk van jeugdverpleegkundig specialisten en een groep actieve leden. De vakgroep draait goed. Samen ongeveer 40/50 jeugdverpleegkundigen zetten zich actief in voor de positionering, profilering en professionalisering van het jeugdverpleegkundige beroep. Veel jeugdverpleegkundigen vertegenwoordigen V&VN in diverse landelijke overleggen, participeren in werkgroepen, werken mee aan richtlijnen en innovaties. V&VN vakgroep jeugd geeft gevraagd en ongevraagd advies aan landelijke beleidsmakers en onderhoudt warme relaties met andere partijen in het jeugddomein.



Samen voor de jeugd

Met Artsen Jeugdgezondheid Nederland(AJN) en de Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten (NVDA) beschreef de vakgroep in het kwaliteitsdocument "[Samen voor de jeugd](#)" waar de jeugdgezondheidszorg en haar gekwalificeerde professionals voor staan. Deze nota borduurt voort op het inspectierapport waarin de Inspectie Gezondheidszorg (IGZ) stelt dat gemeenten met de JGZ goud in handen hebben. De jeugdverpleegkundigen en de jeugdartsen vinden dat het goud glanzend gehouden kan worden door blijvend te investeren in de kwaliteit en randvoorwaarden voor de uitvoering. Dan kunnen de JGZ professionals zich optimaal inzetten voor een gezonde en veilige jeugd in Nederland.



Aanbieding kwaliteitsdocument

Marja van Kuppevelt (V&VN) en Mascha Kamphuis (AJN) hebben het document "[Samen voor de jeugd](#)" aangeboden aan Victor Everhart, voorzitter van de subcommissie jeugd van de VNG. Het document is nu ook te vinden op de website van de VNG. V&VN organiseerde samen met NCJ en AJN een aantal bijeenkomsten om het document te presenteren aan de jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen.



Programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming (PJ&J)

In het [Programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming](#) (PJ&J) werken beroepsverenigingen JEUGD (waaronder V&VN jeugd), brancheorganisaties jeugd, initieel onderwijs, cliëntorganisaties en gemeenten samen aan de kwaliteit van de jeugdhulp. Opbrengsten van PPJ zijn een [norm verantwoorde werktoedeling](#) (met daarin helder onderscheid tussen MBO en HBO) en een kwaliteitskader. PPJ werkt verder aan zaken als: beroepstrots, leren en reflecteren, goede praktijken, cliëntgericht werken, beroepsregistratie in het Jeugdregister (voor professionals die niet in het BIG zitten), ontwikkeling van de Beroepscode, ontwikkeling van



een professioneel statuut, doorontwikkeling van de norm van de verantwoorde werktoedeling, de veranderingen en ontwikkelingen binnen het jeugddomein. Het gaat om het doel van de Jeugdwet te verwezenlijken met het verbeteren van de kwaliteit van hulp aan kinderen en jongeren. Daar hoort bij investeren in vakmanschap en voldoende kennis en kunde in huis hebben. Maar ook de expertise van andere jeugdprofessionals (h)erkennen, evenals cliëntgericht kunnen werken en autonoom beslissingen kunnen nemen.

Aanscherping wet meldcode

De door VWS ingestelde taskforce kindermishandeling onder leiding van burgemeester van der Laan deed een nieuwe poging om een meldplicht in te voeren voor kindermishandeling en huiselijk geweld. Dit zou betekenen dat iedereen die beroepsmatig contact heeft met kinderen, ook jeugdverpleegkundigen, verplicht worden om alle verdenkingen van (kinder)mishandeling te melden. V&VN vakgroep jeugd heeft zich hier tegen verzet vanwege het ontbreken van evidence, het contraproductief werken in landen waar deze verplichting geldt en dat gezinnen de JGZ zullen gaan vermijden. V&VN maakte haar bezwaar kenbaar in een [brief](#), in een [positon paper](#) en nam deel aan een hoorzitting die de Tweede Kamer hield ter voorbereiding van een Algemeen Overleg (AO). Er is een compromis gekomen in de vorm van een afwegingskader voor elke beroepsgroep.



Ondertussen heeft de vakgroep meegewerkt aan de herziening van de [LESA kindermishandeling](#).

Daarnaast hebben V&VN, AJN en NCJ initiatief genomen voor een actieplan met 8 speerpunten. De speerpunten zijn: 1) Rechten van kind voorop, 2) Veilige hechting beschermt kinderen, 3) Sterke ouders zijn cruciaal, 4) Weerbare jongeren kennen de weg 5) Kind niet opnieuw slachtoffer, 6) Stevige samenwerking met Veilig Thuis, 7) Samenwerken in de wijk, 8) De professional maakt het verschil. De speerpunten zijn gepresenteerd tijdens de toogdagen van het NCJ en worden verder uitgewerkt. V&VN jeugd deed in dat kader mee aan een klein succesvol experimentje met huisbezoek bij gezinnen die nieuw in de wijk zijn komen wonen.

Vluchtelingen kinderen



Na de eerste initiatieven in 2015 vroeg de zorg voor vluchtelingenkinderen ook in 2016 veel aandacht. V&VN jeugd werkte voor dit onderwerp nauw samen met kenniscentrum Pharos. Met als resultaat diverse factsheets met informatie voor professionals. Ook verschenen er diverse artikelen om het onderwerp op de politieke en bestuurlijke agenda te houden. Het Tijdschrift JGZ publiceerde een artikel van Ingrid Brokx onder de titel "Hoe helpt de JGZ gevluchte kinderen weer op verhaal te komen?". Ook publiceerde Ingrid Brokx in de tijdschriften Nursing en Bijzijn over dit onderwerp en werkte ze mee aan het advies [Zó kan het ook!](#)

Ambassadeurstraject jeugdverpleegkundigen

V&VN vakgroep jeugd heeft het jaar 2016 gebruikt om voorbereidingen te treffen om in 2017 daadwerkelijk te kunnen gaan starten met een ambassadeurstraject voor jeugdverpleegkundigen. Het traject is gebaseerd op het succesvolle ambassadeurstraject voor wijkverpleegkundigen. Uit een haalbaarheidstudie bleek dat er zeker voldoende interesse was onder jeugdverpleegkundigen om deel te nemen. Vervolgens vroeg de vakgroep subsidie aan bij ZonMW voor een pilot (en kregen die ook) en contracteerde bureau Lambrecht voor de uitvoering.

Wetenschappelijke commissie

Ingrid Staal nam het voorzitterschap van de wetenschappelijke commissie over van Margot Kobussen. Rienke Bannink trad toe tot de redactie van het Tijdschrift JGZ en Rita Heinen nam de redactieraad van CAP-J over van Margot Kobussen. Het was een vruchtbaar jaar voor de jeugdverplegingswetenschap, twee jeugdverpleegkundigen promoveerden.

Promotie Ingrid Staal

Opvoed- en opgroei problemen bij kinderen kunnen eerder worden gesignaleerd door ouders en de jeugdgezondheidszorg, door de inzet van een gestructureerd interview. Dat concludeert Ingrid Staal in haar proefschrift 'vroegsignalering van opvoed- en opgroei problemen bij jonge kinderen; een gestructureerde dialoog met ouders'. In de door Ingrid ontwikkelde 'SPARK' (Structured Problem Analysis of Raising Kids) worden risico's vroegtijdig herkend en de verschillen in vroegsignalering tussen jeugdverpleegkundigen verkleind. Ook blijken de vervolgacties beter aan te sluiten op de behoefte van ouders en de mate van risico voor het kind.

In het promotieonderzoek werd daarnaast gekeken of een huisbezoek de vroegsignalering van opvoed- en opgroei problemen verbetert en of de SPARK toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de 'care-as-usual'. De grootste verbetering ontstaat door het gebruik van de SPARK. In de 'care-as-usual' groep worden minder kinderen met hoog (1,2 vs. 2,6%) of verhoogd risico (14,5 vs. 20,7%) gevonden dan wanneer met de SPARK wordt gewerkt. Wanneer de SPARK tijdens een huisbezoek wordt gebruikt, worden meer kinderen met een hoog risico gevonden (3,7 vs. 2,6%). Daarnaast ondersteunen haar bevindingen de veronderstelde voordelen van een huisbezoek, zoals het verkrijgen van meer en betere informatie over de gezins- en woonsituatie en het feit dat ouders en kinderen meer op hun gemak zijn in hun eigen omgeving. Ook gezinnen met laag risico profiteren daarvan. Zij sparren tijdens het huisbezoek meer over de ontwikkeling en opvoeding van hun kind dan tijdens een bezoek aan het consultatiebureau.



Met het in Preventive Medicine gepubliceerde artikel 'Early detection of parenting and developmental problems in toddlers: A randomized trial of home visits versus well-baby clinic visits in the Netherlands' behoorde Ingrid tot één van drie genomineerden voor de wetenschapsprijs ter ere van Anna Reynvaanlezing 2016.

Promotie Eveliene Dera

De vroege zuigelingenperiode is een belangrijke levensfase voor het ontwikkelen van overgewicht op latere leeftijd. Indien een kind eenmaal overgewicht heeft, dan is het moeilijk om weer een normaal gewicht te verkrijgen. Uit het promotieonderzoek van Eveliene Dera bleek dat jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen die een trainingsprogramma gevolgd hadden zich meer bewust waren van het belang van preventie van overgewicht in het eerste levensjaar en dat ze het bespreken van (risico op) overgewicht met de ouder werd als makkelijker ervaren. Er was geen resultaat te zien in het gewichtsverloop van kinderen van 0-2 jaar.



Congres: Maatschappij in beweging; heel de wereld in je werk

Samen met de andere vakgroepen van de afdeling M&G organiseerde de vakgroep jeugd op vrijdag 27 mei 2016 voor 350 deelnemers het V&VN Verpleegkundigen Maatschappij & Gezondheid congres. Het ging die dag over de veranderingen in de maatschappij die direct invloed hebben op ons werk, zoals asielzoekerskinderen, arbeidsmigratie Oost Europa, antibioticaresistentie, meer verwarde mensen thuis of op straat. De veranderende visie op de gezondheidszorg: van *Zorg en Ziekte, via Gedrag en Gezondheid, naar Mens en Maatschappij*, het accent op het



bevorderen van de zelfredzaamheid en steunende sociale netwerken, de visie van *zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig*. Maar het ging bovenal over de vrijheid en verantwoordelijkheid om samen met de klant de zorg flexibel te regelen, de nieuwe ethische vragen en hoe wij zelf invloed kunnen uitoefenen op de veranderende inhoud en context van ons werk.

JGZ Richtlijnen

V&VN jeugd is samen met AJN en NDVA eigenaar van de JGZ richtlijnen en is als zodanig onderdeel van de Richtlijn Advies Commissie JGZ (RAC). In 2016 verschenen de JGZ richtlijnen: overgewicht, extremiteiten, afwijkingen en visus.

- Met de AJN werd overeenstemming bereikt over een tekst in de richtlijnen over de inzet en verantwoordelijkheden van de Verpleegkundig Specialist.
- Er was een invitationale conference voor de Nederlandse richtlijn Developmental Coordination Disorder (DCD).
- Er komt een richtlijn voor KOPP kinderen en een richtlijn voor kinderen met psychische problemen van Jeugd GGZ.
- Het aanbod van V&VN jeugd om vanuit onze brede ervaring met richtlijnen mee te denken aan de V&VN structuur van richtlijnen werd geweigerd. Ook hadden we geen invloed op de richtlijnen normenkader en kernset patiënten problemen.
- ActiZ Jeugd, Bo Geboortezorg, NCJ en KNOV hebben een aantal documenten ter autorisatie voorgelegd met betrekking tot de overdracht van verloskundig zorgverleners en kraamzorg naar jeugdgezondheidszorg. V&VN heeft deze geaccordeerd.
- TNO heeft de multidisciplinaire richtlijn Babyvoeding ontwikkeld, waaraan V&VN jeugd deelnam en vervolgens maakte TNO daarnaast ook nog een keuzehulp Melkvoeding: "Moedermelk of poedermelk".

Externe profilering

De voorzitter van V&VN vakgroep jeugd had regelmatig contact, zowel bilateraal als in groepsverband, met de landelijke partijen uit het jeugdveld zoals: NCJ, GGD/GHOR Nederland, ActiZ Jeugd, Inspectie Gezondheidszorg. Verder ontmoetten ze elkaar regelmatig bij andere evenementen.

- Vier maal per jaar was er beroepsgroepoverleg met IGZ, NCJ en VWS.
- Net als vorige jaren gaf V&VN jeugd acte de préséance op de jeugdpoortbijeenkomsten.
- Bij een werkbezoek van het ministerie van WVS in Delft was V&VN jeugd aanwezig.
- V&VN jeugd nam deel aan het denkdiner van het NCJ en werkte mee aan een promotiefilmpje van het NCJ.
- Jeugdverpleegkundig Nederland was in 2016 als aspirant lid en in een proces gewikkeld om formeel lid te worden van de Europese vereniging voor jeugdgezondheid EUSUHM. Met name enkele Oost Europese landen zijn daar vooralsnog geen voorstander van.

- V&VN jeugd nomineerde tevergeefs twee verpleegkundigen voor de prijs van “Invloedrijke persoon publieke gezondheid”.
- V&VN jeugd nam deel aan een denkdiner over perinatale zorg.
- V&VN jeugd is lid van de taskforce Rookvrij Opgroeien als onderdeel van de alliantie Nederland rookvrij.
- V&VN jeugd neemt deel aan de werkgroep depressiepreventie en heeft samen met de ARBO-verpleegkundigen de depressiedeel ondertekend namens V&VN.
- V&VN jeugd participeerde in de lancering van de actie 0% gericht op alcoholonthouding in de zwangerschap.
- V&VN jeugd verbond zich aan de preventieagenda van VWS, met name schoolverzuim en kindermishandeling.
- V&VN jeugd is lid van borstvoedingsplatform en nam vandaaruit deel aan de werkgroep keuzehulp melkvoeding.
- V&VN jeugd levert een bijdrage aan ontwikkelingen rondom de zorg aan vluchtelingen en werkte daarin samen Pharos.

mei 2017